
Югозападен университет „Неофит Рилски” -

Благоевград

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Десислава Георгиева Стоилова
катедра „Финанси и отчетност”, Стопански факултет,
ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград

Относно: дисертационен труд на Атанас Валериев Делев, редовен докторант в катедра „Финанси и отчетност” при Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” на тема: „Българските публични дружества в условията на финансова криза”

I. Обобщени данни за дисертационния труд и образователната дейност на докторанта

Атанас Делев е роден в гр. Сандански през 1988 г. Висшето си образование в ОКС „Бакалавър“ по специалност „Счетоводство и контрол“ е придобил в Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, а ОКС „Магистър“ по специалност „Счетоводство“ е придобил във Финансово-счетоводен факултет на Университета за национално и световно стопанство –

София. В момента е редовен докторант в катедра „Финанси и отчетност“ на Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, зачислен със Заповед на Ректора № 322/25.02.2013 г.

Разработеният от докторанта дисертационен труд на тема „Българските публични дружества в условията на финансова криза“ е с общ обем от 301 страници, структурирани в увод, две глави, заключение, резюме на получените резултати, декларация за оригиналност, библиография, списък на съкращенията, списък на таблиците, списък на фигурите, приложения. При написването на разработката са използвани 146 източника. В основния текст са включени 14 таблици и 24 фигури, а в приложението е поместена допълнителна таблица, представяща изследваните публични дружества с техните предмет на дейност, седалище и адрес на управление.

В структурно отношение разработката създава предпоставки за постигане на поставените цел и задачи на научното изследване. Обектът и предметът на изследването са формулирани ясно и конкретно. Защиаваната в дисертационния труд теза доказва наличие на необходимост от създаване на модел за оценка на вероятността от финансови затруднения за български публични компании от нефинансовия сектор, като в условия на криза е наблюдавано влошаване на финансовото състояние на българските публични дружества. Установени са основните показатели, които имат различни значения в предприятия с висок риск от възникване на финансови затруднения и в предприятия с нисък риск от възникване на финансови затруднения, които са в основата на предложения модел за оценка на вероятността от възникване на финансови затруднения в български публични компании от нефинансовия сектор.

Методологията на изследването се основава на иконометрично моделиране с помощта на дискриминантен анализ. В методологията са използвани сравнителният анализ, индуктивният и дедуктивният метод при определяне на показателите, характеризиращи финансовото състояние на предприятията. Резултатите от научното изследване са представени ясно и логично. Коректно са очертани ограниченията на изследването.

Като цяло, докторантът демонстрира много добра теоретична подготовка, познаване на нормативната уредба и основните литературни източници по темата на дисертационния труд.

Публикационната активност на докторанта обхваща една статия в научно списание и четири доклада, публикувани в сборници от научни конференции. Всички представени трудове са самостоятелни и са по темата на дисертационния труд.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на тема „Българските публични дружества в условията на финансова криза” съдържа редица резултати с характер на приноси, които обогатяват икономическата теория и практика в областта на финансовия анализ.

Някои от основните приноси моменти в дисертационния труд могат да бъдат обобщени както следва:

1. Изяснени са основните концепции, свързани с финансовото състояние на предприятието и неговото оптимизиране, като са представени съществуващите модели за прогнозиране на вероятността от възникване на финансови затруднения.

Подробно са разгледани наличните изследвания в областта на дисертационният труд, като са представени основните модели за оценка на вероятността от възникване на корпоративни финансови затруднения на широк кръг от автори и на тази основа е формиран поглед за извеждане на собствен модел.

2. Финансовото и имуществено състояние на шестдесет български публични компании за периода 2007-2013 г. е изследвано и оценено на базата на двадесет и четири финансови съотношения. Изследваните променливи показват, че в условия на криза се наблюдава влошаване на финансовото състояние на

българските публични дружества. Получените резултати потвърждават работната хипотеза, че компаниите не са взели необходимите мерки и не са използвали подходящите средства за навременно реагиране на променящата се среда. В резултат на анализа, докторантът достига до извода, че предприятията не са били достатъчно приспособими и подготвени за промяна на условията, в които функционират.

3. На база на проведения анализ са идентифицирани основните финансови съотношения, които сигнализират за сериозни проблеми с финансовото и имущественото състояние на българските публични дружества. Представена е система от пет коефициента, която включва коефициент на отношението между нетен оборотен капитал и сумата на активите; коефициент на отношението между текущи задължения и сума на активите; коефициент на отношението между ЕБИТ и текущи задължения; коефициент на ефективност на разходите; нетна рентабилност на капитала. Докторантът стига до извода, че изведените пет коефициента може да бъдат използвани като методика за оценка на финансовото и имущественото състояние на предприятията.

4. Предложен е петфакторен модел за оценка на вероятността от възникване на финансови затруднения в български публични компании и е измерена способността му за прогнозиране.

III. Критични бележки и препоръки

В материалите по защитата са представени пет публикации по темата на дисертационния труд. Препоръчвам на докторанта да повиши качеството на публикационната си активност, като представи резултатите от дисертационния си труд в научни издания, реферирани и индексирани във водещи международни бази данни, като Scopus, Web of Science, Science Direct и т.н.

IV. Заключение

В заключение трябва да се посочи, че докторантът Атанас Валериев Делев работи старателно и добросъвестно по време на обучението си в редовна докторантура. Разработеният дисертационен труд на тема „Българските публични дружества в условията на финансова криза” е с добро качество и показва, че докторантът притежава теоретични знания по специалност „финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, както и способности за самостоятелни научни изследвания.

С оглед на горепосоченото предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” на Атанас Валериев Делев.

гр. Благоевград

10 май 2016 г.

Член на научното жури:

.....
(доц. д-р Десислава Стоилова)